

SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR

*Klasszikusok
klasszisokkal*

2023. szeptember 26.

kedd 19.30 h,

Szegedi Nemzeti Színház:

VASZY-bérlet/1

Titán

- J. Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány, Op. 80
- G. Mahler: ■ Egy vándorlegény dalai
  - I. szimfónia („A Titán”), D-dúr

szólista: *Chen Hongyu (Kína)* – bariton

vezényel: *Dubóczy Gergely*

Kedves Közönségünk, szeretettel köszöntöm Önöket évadnyitó koncertünkön!

Az első „Titán” melléknevű koncertünkre csupa olyan művet válogattunk be, amikből az alkotás lendülete, az útkeresés és a teremtő erő optimizmusa sugárzik; nekem is személyes kedvenceim, és nagy örömmel tárjuk Önök elé a zenekarral közös utunk első hangversenyét.

Brahms humoros akadémiai nyitányát díszdoktorrá avatása alkalmából komponálta, kicsit húzódozott a felkéréstől, végül a zenéjében ritkábban tetten érhető ironikus humorral írt egy sodró remekművet, amit teletűzdelt akkoriban az egyetemista körökben népszerű bordalokkal. A Gaudeamus igitur című éneket valószínűleg mindenki ismeri, a másik három dal trombitákon („Wir hatten gebaut ein stattliches Haus”), hegedűkön („Hört! Ich sing das Lied der Lieder”), illetve - a végtelenül komikus és bumfordi Rókadal („Was kommt dort von der Höh”) - fagotton jelennek meg először a nyitány során.

Az egyetem után útnak indulunk, a Vándorlegény dalokkal Mahler egy korai dalciklusát hallhatják, az érzékeny finomsággal hangolt zeneműben a kétely, a lelkesezés, az útkeresés, félelmek, remény, azaz sok-sok olyan érzelem jelenik meg, amelyek minden, a nagybetűs életnek nekiinduló fiatallembert foglalkoztatnak. Mahler igazi költő is - megdöbbenő és katartikus, hogy a hársfa alá lepihenő megfáradt vándorra lehulló hársfavirág hőseszerű záporát hogy alakítja a hárfával megváltás-pillanattá a negyedik dalban.

Egy szimfónia a teljes világot kell hogy leírja - ezt maga Mahler mondta saját művészetével kapcsolatban, és ez valóban igaz is minden művére -, a Budapesten komponált Titánra meg végképpen. Már az első hangnál nyilvánvaló, hogy a semmiből hozunk létre egy új világot, az Őstermészetben kijelöljük az Ember helyét, fényes és sötét oldalait, boldogságot, fájdalmat, keserűséget, optimizmust - jól hallhatják majd, hogy Mahler saját magától is idéz: bizonyos pontjain a műnek a Vándorlegény motívumait fedezhetik fel. A groteszk és sötét harmadik tétel után a pokol tornácán egyensúlyozunk, a rettenetes szinte tapintható, és a legmélyebb sötétségtől jutunk el a himnikus és magasztos, aranyló D-dúr zárlatig, ami a pályája elején álló zeneszerző zseni hitvallása, és egy új korszak paradigmaváltó, remekbeszabott, világot megváltó szimfóniája.

Dubóczy Gergely.

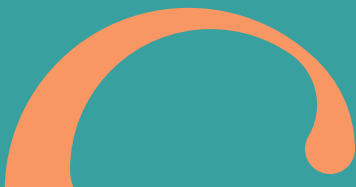
- **JOHANNES BRAHMS** (1833–1897) **Akadémiai ünnepi nyitány** című szerzeménye 1879-ből való alkotás – közvetlenül az első két szimfónia és a hegedűverseny megírása után keletkezett, ún. alkalmi zene.

1879-ben Brahmsot díszdoktorrá avatták a boroszlói egyetemen. A megtiszteltetést a zeneszerző a következő évben egy nyitány komponálásával köszönte meg. Szándékát levélben közölte a boroszlói filharmonikusok karnagyával, aki nagy örömmel vette a hírt, de egyben aggodalmát fejezte ki a mű „átkozottul akadémikus és unalmas” címe miatt és ehelyett a „Viadrina-nyitány” elnevezést ajánlotta (Viadrina az Odera folyó latin neve, ennek a partján fekszik Boroszló városa). Brahmsnak magának sem tetszett az első elnevezés, de ezt a változtatást sem fogadta el. A bemutató alkalmával az ősi egyetem professzorai alig titkolt megromkönyödéssel fogadták a művet, mert mást vártak, valami ’fenköltebb és szigorúbb’ szellemű zenét, nem pedig vidám diáknóták kedélyes feldolgozását. De Brahms a művet nem is a professzoroknak, hanem a fiatalságnak szánta. (forrás: *Tóth Dénes és Illés Mária*)

- Az **Egy vándorlegény dalai** című darabjának első, még hat részből álló, zongorakíséretes dalciklusát **GUSTAV MAHLER** (1860–1911) huszonnégy esztendősen vetette papírra. A végső, zenekarkíséretes, négy tételből álló verzió tizenkét évvel később készült. A dalok szövegét maga Mahler alakította ki, de konkrét népköltészeti minták, A fiú csodakürtje (Des Knaben Wunderhorn) című gyűjtemény versei alapján. Ez az Achim von Arnim és Clemens Brentano által összeállított, 1805-ben publikált kötet Mahler egyik kedvenc olvasmánya volt – számos dalának szövegét innen merítette.

A vándor alakja Schubert két halhatatlan dalciklusa – A szép molnárlány és a Téli utazás – óta központi figurája a német romantikus dalirodalomnak (aligha véletlen, hogy a negyedik Mahler-dalban egy jellegzetes schuberti zenei motívum is megjelenik: a „vándorlás” témája, mégpedig moll és dúr alakban egyaránt, ugyanúgy, ahogy a Téli utazás-ciklus huszadik dalában). Mahler dalsorozatának hőstét is szerelmi csalódás indítja vándorútra – olyan útra, amely a bizonytalanba, talán a végtelenbe vezet, s ahonnan nincs visszatérés; ő is a visszautasítás gyógyíthatatlan sebtét rejtgetve, „egy kék szempár” elől menekülve vág neki a széles világnak, amelynek minden szépsége a nosztalgia forrásává válik számára, s a maga belső tragikumára emlékezteti őt. (forrás: filharmonikusok.hu) ■

A dalciklus szövegét *Hárs Ernő* fordításában közöljük.

1 Ha nászt ül kedvesem,
víg nászt a kedvesem,
szomorú nap ez énnekem!
Kamrácskámba vonulok,
oda vonulok,
s kedvesem miatt sírok,
szép kedvesem miatt!
Kék virág! Kék virág!
Ne száradj el! Ne száradj el!
Kis madár, kis madár,
dalolsz a zöld berekben.
Ó, de szép is a világ!
Csip-csip! Csip-csip!
Ne dalolj! Ne virulj!
Elmúlt a tavasz!
Minden dalnak vége már.
Este, ha úgyba bújok,
kínom jár eszemben,
jár eszemben!

2 Jártam reggel a mezőn,
harmatos volt még a fű;
a pinty hozzám így beszélt:
„Hej, te! Jó reggelt! Mondd nosza hát,
nem csodaszép ez a világ?
Pity-pity! Csodaszép!
Ó, hogy tetszik a világ!”
A réti harangvirág -
„csing-csing” - ily hangot adott,
míg nekem harangozott,
s vidám jó reggelt kívánt:
„Nem csodaszép ez a világ?
Csing-csing” - ily hangot adott.
„Ó, hogy tetszik a világ! Ihaj!”
S ekkor, míg sütött a nap,
szikrázni kezdett a föld:
virág nyílt, madár röpködött
a nap alatt,
színt kapva és hangokat.

3 Izzó kés van a szívemben,
annak sajkását nyögöm.
Ó, jaj, elvágja nekem
minden kedvem s örömöm!
Ó, mi bős ez a látogatóm!
Békén sose hagy,
sose nyughatom,
megrontja nappalom
s éjjelem.
Ó, jaj!
Ha ég felé fordulok,
meglátom benne kék szemét.
Ó, jaj! Ha a mezőre indulok,
felém, mint szőke haj, lebeg
a messzeség.
Ó, jaj!
Ha álmomból ébredek,
és meghallom ezüst nevetését,
ó, jaj,
hogy ravatalra fektessenek,
jobb volna elaludni végképp!

4 A kincsem két kék szeme volt az ok,
mely a nagyvilágba űzött engemet.
Mindentől elszakadtam,
mihez emlék csatolt.
Ó, mért is néztetek énám, ti kék szemek!
Most bánat gyötör szakadatlan.
Éj volt, mikor elhagytam e helyet,
hogy járjak a pusztá tájban.
Nem mondta senki: ég veled!
Csak szerelem s bánat volt a társam.
Az út mentében egy hársfa állt,
itt töltöttem el az első éjszakát.
A fa alatt, mely levett
virágaival behavazott,
feledtem, az élet mily csalárd,
itt minden, minden jóra vált,
vágys kín, ami zaklatott,
álom s világ!

forrás: <https://sites.google.com/site/szovegkonyv/>

- **GUSTAV MAHLER** (1860–1911) **I. szimfóniája**, melynek eredeti címe „**Titán**” volt, két nagy részre oszlik: **1. „Virágok, gyümölcsök, tövisek a fiatalság idejéből”** 2. „**Commedia humana**”. „A szimfónia alapeszméje Jean Paul egyik regénye, lényegében a nyugtalan, szertelen, túlfűtött, nagyra törő intellektus, egy lelki válságok közt vergődő, tehetséges ember ábrázolása. A szimfónia hatalmas méretezése, zenekarának színpompája már a kész, kiforrott zeneszerzőt állítja elének, minden jellegzetességével együtt.” (**Tóth Dénes**)

A mű pasztorális természeti képpel indul. Napsütéses tavaszi reggel köszönt ránk, a napsugarak bejárják az erdőket, mezőket, kürt hangja szól, egy vidám vándorlegény járja útját a fényárban úszó erdőn-mezőn (I. tétel), majd a kis alpesi, hegyi falvakban lendületes Ländler-témára vidám táncot járó legényeket látunk (II. tétel). A szimfónia második részének elején, azaz a III. tételben gyászinduló paródiát hallhatunk „A vadász temetése” címen, mely arra a giccses olajfestményre utal, ami akkoriban ott csüngött szinten minden kispolgári lakás falán és azt ábrázolta, hogyan kísérik utolsó útjára a meghalt vadászt az erdő gyászoló, könnyező vadjai. Az utolsó tételben mintha a természet elemeinek vad vívódását, viharát látnánk, hogy a végén aztán ismét felcsendüljön a főtéma zengő, hatalmas erővel, fénylő pompával.

DUBÓCZKY GERGELY generációjának egyik legsokoldalúbb és leginnovatívabb karmestere. Dolgozott Kocsis Zoltánnal, Fischer Ivánnal, Fischer Ádámmal és Eötvös Péterrel is. Rendszeres résztvevője a hazai koncertéletnek, külföldön is fellép, emellett saját együttesével, a Budapest Sound Collective-vel mutat be egyedi, olykor ösztönművészeti produkciókat.

Matematikus diplomája megszerzése után végezte el a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem karmester szakát, ahol summa cum laude diplomázott. A budapesti Zeneakadémia mellett tanulmányokat folytatott New York állambeli Bard College-ban és a bécsi Universitát für Musik und Darstellende Kunst intézményében is, Mark Stringer osztályában.

Részt vett többek között Eötvös Péter, Erwin Ortner, Sir Simon Rattle, Bertrand de Billy és Daniel Harding mesterkurzusain. Kocsis Zoltán meghívására friss diplomásként két évig a Nemzeti Filharmonikusok asszisztens karmestereként dolgozott, több ízben hangversenyen is vezényelte az együttest. Fischer Ivánnal és a Budapesti Fesztiválzenekarral 2014-ben kezdődött az együttműködése. Az együttesnél olyan vendégkarmesterek mellett dolgozott, mint Jaap van Zweden, Marek Janowski, Jukka-Pekka Saraste, Robin Ticciati. Emellett számos alkalommal vezényelt koncerteket; 2016 novemberében a FIÚK, Fischer Iván fiatal karmestereket bemutató sorozatának első dirigense a Zeneakadémián, részt vett az együttes opera- és maraton-projektjeiben, valamint 2015-ben Sosztakovics 5. szimfóniáját is dirigálta a pécsi Kodály Központban.

2014-ben elnyerte a Richard Wagner Társaság ösztöndíját, melynek keretén belül Bayreuth-ban mutatkozhatott be az ösztöndíjasok gálakonzertjén. 2016-ban első díjat nyert az Atlantic Coast Nemzetközi Karmesterversenyen. 2015-től több évben is Fischer Ádám zenei munkatársa volt a Budapesti Wagner Napok produkcióiban. 2016-ban Gennady Rozhdstvensky helyett ugrott be a Concerto Budapest hangversenyén, ahol nagy sikerrel vezényelte Berlioz Fantasztikus szimfóniáját. A lipcsei Gewandhausban Beethoven 9. szimfóniájával mutatkozhatott be, 2018-ban meghívást kapott a Maribori Zenei Fesztiválra.

Szinte az összes jelentősebb magyar zenekart vezényelte már. 2016-tól az akkor alakuló budapesti Széchényi Fesztivál zenei vezetője, 2017-től 2019-ig az Alba Regia Szimfonikus Zenekar vezető karmestere. Irányítása alatt a székesfehérvári zenekar nagy sikerrel mutatkozott be a Budapesti Tavasz Fesztiválon. 2012-től művészeti vezetője a Semmelweis Egyetem Medikus Zenekarának, 2014-től öt éven át a Bartók Béla Konzervatórium tanára és a szimfonikus zenekar vezetője. Operakarmesterként Mozart Don Giovannijával debütált, azóta Bartók, Britten, Mozart, Purcell, ifj. Johann Strauss és több kortárs zeneszerző színpadi művét is vezényelte. A Miskolci Nemzetközi Operafesztiválon a „Kreatív kapcsolatok” kortárs magyar opera ősbemutatójának dirigense. Pályája elején évekig dolgozott korrepetitorként kórusokkal, énekesekkel, illetve különböző színpadi produkciókban. 2014-ben megalapította a Budapest Sound Collective együttest, amelynek a kísérleti vagy összművészeti projektek létrehozása mellett fontos célja, hogy a klasszikus repertoárba tartozó műveket friss, dinamikus megközelítéssel, a 21. század kihívásait szem előtt tartva mutassa be. Az együttes nevéhez olyan bemutatók fűződnek, mint a Haydn–Esterházy–Nádler: Hét utolsó szó, az „Elemek” sorozat (CAFÉ Budapest), Georg Friedrich Haas: In vain (Átlátszó Hang Újzenei Fesztivál) vagy a „Der letzte Mann” című Murnau-film kortárs kísérőzenével vetített előadása a Műpában. Dubóczky Gergely 2023. május 1-től a Szegedi Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője.

- **CHEN HONGYU** a Belső-Mongóliában született fiatal bariton 2017-ben kitüntetéssel diplomázott a Saari Zeneművészeti Egyetemen Eva Randová növendékeként. Mesterképzését a legmagasabb pontszámmal végezte a Mannheimer Operaiskolában Rudolf Piernay vezetésével. 2020-tól rész képzésen tanult a budapesti Zeneakadémián Marton Évánál. Nemzetközi versenyek többszörös díjazottjaként – az 53. Antonín Dvořák nemzetközi énekverseny (Csehország), a 18. Ada Sari nemzetközi énekverseny (Lengyelország), a 18. Imrich Godin Nemzetközi Énekverseny (Szlovákia), a Concours de Chant Lyrique à Paris UPMCF (Franciaország), az 5. JEJ Reszkow Énekverseny (Lengyelország), a 23. Nemzetközi Énekverseny Kammeroper Schloss Rheinsberg Németországban stb. – művészi pályafutását a Friedrich Ebert Alapítvány, a Wilhelm Müller Alapítvány, a Richard Wagner Alapítvány és a Yehudi Menuhin Alapítvány támogatta. Fellépett a Frankfurter Operában, a Bayreuthi Festspielében (Haus Wahnfried), a Tiroler Festspielében, az Opéra-Théâtre de Metz Métropole-ban, a Weimari Nemzeti Színházban, a Theater Nordhausenben és a Szegedi Nemzeti Színházban. Koncertfelkérései Chen Hongyu-t számos európai országba és Ázsiába vitték, és olyan neves zenekarokkal működött együtt, mint a Deutsche Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz, a Brandenburgi Állami Zenekar, a Prágai Filharmonikusok, az Orchestre National de Lorraine. Olyan karmesterekkel dolgozott, mint Christian Thielemann, Helmut Rilling, Gustav Kuhn, Heribert Beissel és Stefan Sanderling. 2018-tól oktató a kínai Belső-Mongóliai Művészeti Egyetemen és a Szegedi Tudományegyetemen, valamint vendégprofesszorként mesterkurzusokat tart Kínában és Európában.

Évadterv 2023/2024

HANGVERSENYNAPTÁR – BÉRLETI HANGVERSENYEK

2023. SZEPTEMBER 26. KEDD

VASZY/1

TITÁN

szólista: *Chen Hongyu (Kína)* – bariton
vezényel: *Dubóczky Gergely*

2023. OKTÓBER 31. KEDD

FRICSAY/1

HALOTTAK NAPI HANGVERSENY

közreműködők:

Somogyvári Tímea Zita – szoprán,
Laczkák Boglárka – mezzoszoprán,
Megyesi Zoltán – tenor,
Altorjay Tamás – basszus, *Vaszy Viktor* – kórus
vezényel: *Gyüdi Sándor*

2023. NOVEMBER 4. SZOMBAT

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

CSOKIMATINÉ/1

MUZSIKÁLÓ TERMÉSZET

vezényel: *Somorjai Péter*

2023. NOVEMBER 28. KEDD

VASZY/2

TANÍTVÁNY ÉS MESTER

szólista: *Lanczkor-Kocsis Krisztina* – fuvola
vezényel: *Kesselyák Gergely*

2023. DECEMBER 5. KEDD

FRICSAY/2

HAYDN ÉS MOZART

szólisták: *Csizmadia András* – oboa,
Bettermann Jákob – fagott,
Kóbor Éva – hegedű,
Hartmann Domonkos – gordonka
vezényel: *Dubóczky Gergely*

2023. DECEMBER 10. VASÁRNAP

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

VASÁRNAPI MATINÉ/1

HÁRY JÁNOS

közreműködők:

Bita Boglárka – mezzoszoprán,
Borbély Jácint – bariton
vezényel: *Pál Tamás*

2024. JANUÁR 9. KEDD

VASZY/3

BÉCSTŐL LINZ-IG

vezényel:

Jacopo Sipari di Pescasseroli (Olaszország)

2024. JANUÁR 13. SZOMBAT

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

CSOKIMATINÉ/2

ZENÉS SZÁNKÓZÁS – MUZSIKÁLJ VELÜNK!

vezényel: *Gyüdi Sándor*

2024. JANUÁR 23. KEDD

FRICSAY/3

LISZT ÉS WAGNER

szólista: *Sümege Eszter* – szoprán,
Palerdi András – basszus
vezényel: *Kovács János*

2024. FEBRUÁR 6. KEDD

VASZY/4

BEETHOVEN ÉS SCHUMANN

szólista: *Magyar Valentin* – zongora
vezényel: *Pál Tamás*

2024. FEBRUÁR 18. VASÁRNAP

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

VASÁRNAPI MATINÉ/2

BESZÉDSZERŰ ZENE

vezényel: *Dubóczky Gergely*

2024. FEBRUÁR 27. KEDD

VASZY/5

CSAJKOVSZKIJ ÉS RACHMANINOV

szólista: *Baráti Kristóf* – hegedű
vezényel: *Dubóczky Gergely*

2024. MÁRCIUS 5. KEDD

FRICSAY/4

ITÁLIA

szólista: *Abigeila Voshtina (Albánia)* – hegedű
vezényel: *Török Levente*

2024. MÁRCIUS 9. SZOMBAT

10 és 12 h (választható!), Korzó Zeneház:

CSOKIMATINÉ/3 MESELO MUZSIKA

mesélő: *Borovics Tamás*

vezényel: *Dubóczy Gyergely*

2024. ÁPRILIS 3. és 4.

SZERDA-CSÜTÖRTÖK

9.30 h, Dóm

BÓNUSZ HÚSVÉTI KONCERT

közreműködők: *Gyüdi Eszter* – szoprán,

Thurnay Viola – alt, *Komáromi Márton* – tenor,

Cserményi Zsombor – basszus,

Vaszy Viktor – kórus

vezényel: *Gyüdi Sándor*

2024. ÁPRILIS 23. KEDD

FRICSAY/5 BARTÓK-EST

szólista: *Zalánki Rita* – zongora

vezényel: *Pál Tamás*

2024. MÁJUS 5. VASÁRNAP

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

VASÁRNAPI MATINÉ/3 MESE – NEM CSAK GYERMEKEKNEK

közreműködők: *Borovics Tamás* színművész,

Vajda Júlia – szoprán, *Andrejcsik István* – bariton,

Szépál Szilveszter – bariton,

Altörjay Tamás – basszus

vezényel: *Somorjai Péter*

2024. MÁJUS 14. KEDD

FRICSAY/6 ZOROASZTER

szólista: *Ránki Dezső* – zongora

vezényel: *Dubóczy Gyergely*

2024. MÁJUS 25. SZOMBAT

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

CSOKIMATINÉ/4 MEGLEPETÉS A ZENÉBEN

vezényel: *Kardos Gábor*

2024. JÚNIUS 4. KEDD

VASZY/6 DVORÁK-EST

szólista: *Fenyő László* – gordonka

vezényel: *Gyüdi Sándor*

2024. JÚNIUS 9. VASÁRNAP

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház:

VASÁRNAPI MATINÉ/4 KIS KEZEK – NAGY MESTEREK

Szeged ifjú virtuózai muzsikálnak

vezényel: *Gyüdi Sándor*

- **Koncertjeinkre jegyek válthatók** online a [jegymester.hu](https://www.jegymester.hu) oldalon, személyesen a Filharmónia szegedi jegyirodájában (Klauzál tér 7), vagy koncert előtt a helyszínen.
- **KERESSÉK MŰSORFÜZETÜNKET** a 2023/2024-es évad bérletes koncertajánlatával a Filharmónia szegedi jegyirodájában vagy a Korzó Zeneházban!

SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR

SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

H-6720 Szeged, Széchenyi tér 9.

Tel./Fax: 62/420-256, 426-102

és 20/250-2624

Web: www.symph-szeged.hu

E-mail: orch@symp-h-szeged.hu

Igazgató: *Gyüdi Sándor*

FILHARMÓNIA MAGYARORSZÁG – SZEGEDI IRODA

H-6720 Szeged, Klauzál tér 7.

Telefon: 62/425-260; 30/913-0307

E-mail: zsuzsa.szerb@filharmonia.hu

Kulturális szervező: *Szerb Zsuzsa*

Nemzeti
Kulturális
Alap

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM